

Результати оцінки фізичної працездатності за індексом Руф'є свідчать, що у дев'яти студентів вона є доброю (45%), у шести – середньою (30%), у трьох – задовільною (15%), у одного – низькою.

Висновок. Результати анкетування дозволяють зробити висновок, що власний рівень здоров'я студентів оцінюють як добрий та середній. Результати фізичної працездатності вказують на необхідність корекції рухового режиму студентів для покращення даного показника.

Перспектива подальших досліджень полягає у вивченні показників дихальної системи у студентів-учасників туристичних мандрівок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булашев А.Я. Спортивный туризм: Учеб. для вузов физкульт. профиля. – Х.: ХДАФК, 2004. – 344 с.
2. Войтенко В.П. Здоровье здоровых. – К.: Здоров'я, 1991. – 248 с.
3. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму. Навч. посіб. – К.: Науковий світ, 2005. – 203 с.
4. Спортивная медицина: Учеб. для ин-тов физ. культ. / Под. ред. В.Л. Карпмана. – М.: Медицина, 1991. – 349 с.
5. Захарина Е., Чернявский М. Туризм как средство повышения двигательной активности студентов // Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ: Спец. вип.: Педагогіка. – Переяслав-Хмельницький, 2004. – С. 75-78.

А.М. ЗАЧЕПА

УКРАЇНСЬКА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА У КОНТЕКСТІ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

Розглянуто пріоритетні напрями демократичної доктрини освіти та її практичної реалізації.

Рассмотрены приоритетные направления демократической доктрины образования и его практической реализации.

It is considered priority directions of the democratic doctrine of education and its practical realization.

Цінність освіти, цінність розвитку особистості у наш час стає ще важливішою, тому що закономірності еволюції людської цивілізації вимагають від будь-якої країни, яка хоче бути економічно конкурентоспроможною, сприяти людському розвитку. А людський розвиток забезпечують, насамперед, дві сфери: наука, що продукує нові знання, і освіта, що дає можливість використовувати знаннями і розвивати особистість.

Які похідні цих закономірностей виокремилися й проявилися вже наприкінці минулого століття і набирають сили у новому столітті? Першою тенденцією є перехід людства від індустріального виробництва до науково-інформаційних технологій, що спричиняє корінні зміни в усіх основних процесах від характеру власності до людської особистості. Якщо в індустріальному суспільстві основна власність мала фізичний характер, то в науково-інформаційному – вона дедалі більше набуває інтелектуального характеру. Це саме стосується і основних засобів виробництва. Основним чинником прогресу будь-якого суспільства і важелем його подальшого розвитку стає розвинута особистість [2].

Другу тенденцію визначають процеси глобалізації, які означають не лише створення єдиного економічного й інформаційного простору, а й загострення конкуренції в усіх сферах життя. Лише держава, яка спроможна згуртувати населення, визначити національні пріоритети, зможе захистити свої інтереси й інтереси у співпраці з іншими країнами і забезпечити достойне життя своїх громадян.

Необхідно всіляко сприяти утвердженню пріоритетності освіти в громадській думці, передусім цього не лише у загальнодержавному бюджеті, а й у бюджетах різних рівнів. Пріоритетність освіти має стати реальною. Скажімо, останніми роками проводиться активна модернізація закладів освіти, і, сподіваюсь, що наступного року ми в основному завершимо цей

процес у середній школі. Вища школа комп'ютеризована більшою мірою. Але треба докласти максимум зусиль аби молоді громадяни України отримали високу фахову освіту.

Безумовно, існує багато проблем у сфері матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності: матеріально-технічна база навчальної діяльності, заробітна плата викладачів, стипендії тощо.

Передовсім, варто зауважити, що XXI сторіччя – це час, коли зміни ідей і технологій відбуваються швидше, ніж за життя одного покоління. Тому вже недостатньо в і школі, і навіть у найкращому університеті, навчити учня чи студента лише сумі знань і забезпечити цим конкурентоспроможність цієї людини впродовж життя. Окрім надання базових знань, необхідно навчити людину поповнювати знання впродовж всього життя: засвоювати самостійно інформацію, використовувати її в повсякденній практичній професійній, громадській та іншій діяльності. Нині вища освіта перестає бути лише засобом підготовки фахівців для різних сфер економічного і суспільного життя. Вища освіта дедалі більше стає обов'язковим етапом розвитку особистості. Тому в Україні намагаються створити умови, щоб кожен, хто бажає і може отримати вищу освіту, міг її отримати. Впродовж трьох останніх років уперше за роки незалежності на 15% зросла кількість першокурсників, що навчаються за рахунок держави [1].

Варто приділити увагу заміні авторитарної, а подекуди й репресивної педагогіки в школі, у вузі на педагогіку толерантності. Ми повинні все робити, щоб у результаті навчання суспільство поповнювалося самодостатніми особистостями, які здатні самостійно осмислювати сучасні процеси, свідомо брати участь у громадській і політичній діяльності. Доки ми не замінимо педагогіку авторитарну на педагогіку толерантну, доти не побудуємо дійсно демократичного суспільства, максимально ефективно працюючої економіки.

Процес сучасного навчання має відбуватися з максимальним застосуванням сучасних, насамперед інформаційних, технологій. Комп'ютер в сьгоднішній освіті – це шлях до комп'ютерної грамотності, до дистанційного навчання, до отримання через Інтернет максимально повної інформації, це формування конкурентоспроможності на ринку праці.

Важливим напрямом змін у системі освіти є мовна політика. Ганебною для громадянина України будь-якої національності є відома всім альтернатива: українська чи російська мова навчання. Ніби наші діти не можуть вивчити більше однієї мови. Ми повинні домогтися, щоб кожен громадянин України знав державну українську мову, а також російську і одну із західних мов. Адже жити в глобалізованому просторі і не мати можливості спілкуватися з громадянами інших країн не просто неможливо, а й неприпустимо.

Змін вимагає й існуюча в країні потужна система професійно-технічної освіти. Новий час висуває до робітника нові вимоги: не тільки професійну освіченість, а й свідомість свого соціально-політичного вибору.

Глобалізація, інші об'єктивні тенденції в розвитку цивілізації вимагають відповідних інтеграційних зусиль з боку України, в тому числі і в сфері освіти. Тому однією із цілей освітянських реформ є вступ в європейський освітній простір. Ми не повинні ділити європейський освітній простір на простір країн Європейського Союзу та інших країн. Якщо ми хочемо формувати громадянина Європи і світу, ми повинні формувати цілісний європейський освітній простір. Ось чому Україна взяла курс на приєднання до Болонського процесу, який передбачає формування до 2011 р. єдиного освітнього простору в сфері вищої освіти в Європі.

Відтак освіта максимально сприятиме утвердженню людино-центристської політики в українській державі. Фахово освічена людина, чий процес самопізнання формувала педагогіка толерантності, максимально реалізує себе і сприятиме динамічному розвитку громадянського суспільства. В цьому і полягає основна ціль української освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Основи демократії: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / За заг. ред. А. Колодій. – К., 2002. – С.550.
2. Соціологія: терміни, поняття, персоналії: Навч. словник-довід. для студентів. – К., 2000. – С.282.